

03.01.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Suriye'de Heyet Tahrir Şam ile ÖSO arasında çatışma...* İdlib kırsalında El Kaide bağlantılı HTŞ ile Türkiye destekli Nureddin Zengi Hareketi arasında yaşanan çatışmalarda en az 30 kişi öldü. HTŞ'nin Türkiye sınırı yakınındaki Darut İzze kasabasını ele geçirdiği belirtiliyor.

- *Suriye ordusundan 400 YPG'li Menbiç'ten çekildi iddiası...* Suriye yönetimi, ülkenin kuzeyi ile ilgili varılan anlaşma gereği 400 YPG mensubunun Menbiç'ten çekildiğini açıkladı. Savunma Bakanlığı YPG'lilerin kentten ayrıldığına ilişkin bir video yayımladı. YPG, Menbiç'te kontrolü devralması için Şam'a çağrıda bulunmuştu.

- **(ÖZEL HABER)** *Suriye Ordusu Menbiç'te Teşrin barajını kontrol altına aldı. SDG kenti teslim etmeye hazırlanıyor. Moskova Ankara'ya Suriye ordusu tüm ülkeyi kontrol altına alacak dedi...* Suriye yönetimine yakın Al Watan gazetesinin haberine göre; Moskova'da Arap diplomatik kaynak, Türk ve Rus dışişleri, savunma ve istihbarat birimleri başkanlarının katılımıyla yapılan görüşmelerin birkaç noktada anlaşmayla sonuçlandığını, en önemlisinin bazısının hemen diğer bazısının ABD'nin Suriye topraklarından çekilmesinden sonra uygulamaya başlayacak mutabakatlar yoluyla Türk güçleri ve Suriye ordusu arasında herhangi bir çatışma meydana gelmesini engelleme üzerine çalışma olduğunu belirtti. Kaynak, Rus tarafının Suriye'nin kuzeyinde herhangi yeni bir Türk askeri operasyonu karşısında tutumunun sert olduğunu, Türk tarafından SDG'de ki Kürt ayrılıkçılar ile görüşmeler bitene kadar hali hazırda yavaş hareket etmesini istediğini belirtti. Toplantılardan sızan en önemli bilgilerin Rusya tarafından desteklenen Suriye'nin ordunun istisnasız olarak tüm Suriye coğrafyasını kontrol altına alması, egemenliğini koyması (uygulaması) ve toprakları üzerinde kalan teröristleri hezimete uğratması konusunda kararlılığını ifade ettiğini sözlerine ekledi. Bu bağlamda kaynak, Moskova'nın Ankara ile ulaştığı mutabakatlar arasında: Menbiç ve çevresindeki bölgelerin Suriye devletinin tam olarak denetimi altına dönmesi, Fırat'ın doğusuna ilişkin olarak ise: olası herhangi bir Türk askeri operasyonun engellenmesi, bu bölgelerde konuşlu Kürt grupların ağır silahlardan arındırılması gerekliliği, bu bölgenin geleceği ve oraya devlet kurumlarının dönmesinin muhtemelen önümüzdeki Şubat sonunda yapılacak Astana toplantısında görüşülmesi. İdlib hakkında ise kaynak, iki tarafın Lazkiye kırsalında ve Hama kuzeyinde bazı terörist grupların yaptığı ihlallerin durması için Rus davetleri ile birlikte ateşkes anlaşmasının uzatılması üzerine anlaşmalarını vurguladı. Ayrıca Aralık ayı sonundan önce açılması gereken ve Türk tarafının yükümlülüklerini uygulayamadığı Halep'i Hama ve Halep'i Lazkiye ile birbirine bağlayan uluslararası yolların mümkün olan süratle açılması üzerinde anlaşmalar. Kaynak siyasi süreç açısından ise, iki ülkenin garantör ülkeler Rusya, İran ve Türkiye tarafından kabul edilen anayasa komitesine ve Astana sürecinin Suriye'de siyasi çözüm için yegane süreç olduğuna bağlı olduklarını vurguladıklarını açıkladı. SDG'de örtüşen yerel kaynaklar, ordunun Menbiç doğusunda Fırat Nehri üzerinde Teşrin barajını kontrol altına aldığını, SDG'nin kentten çekilmek ve orduya teslim etmeye hazırlandığını vurguladı. Kaynaklar, SDG ve Ypg silahlı güçlerinin Pazar günü Teşrin barajında çekilmesini

tamamladığını, ordunun bir yanda SDG öte yandan Türk ordusu ve milislerini ayıran Es Sacur nehri temas hattı ve Menbiç batısında Arima nahiyesinin egemenliği altına aldıktan sonra barajın tüm bedeninde ve çevreleyen bölgede konuşlandığını açıkladılar. Kaynaklar, ordunun Türk ordusu ve milisleri ile temas hatları ve Arima'ya benzer takviye güçler getirdikten sonra Menbiç'i Halep ile birbirine bağlayan El Tayihe geçidine takviye güçler getirmeyi sürdürdüğüne dikkat çekti.

- **(ÖZEL HABER) YPG Menbiç'ten gerçekten çekildi mi?...** 'nedaa-sy.com' muhabiri YPG'nin doğu Halep kırsalında Menbiç kentinden çekildiğini reddetti. Çekilen konvoyun YPG'nin omurgasını oluşturduğu SDG milislerinden birisi olan devrimciler ordusuna bağlı olduğunu vurguladı. Muhabir, Suriye rejiminin devrimciler ordusu konvoyunun Dayr Az Zor istikametinde çıkmasını istismar ettiğini, YPG'nin Menbiç kentinden çekildiğini iddia ettiğini belirtti. Devrimciler ordusunun kentten tamamıyla çekileceğini, yöneticilerinden birkaçının Fırat doğusu bölgelerine çıkması dışında YPG'nin hala kentte bulunmaya devam ettiklerini sözlerine ekledi. (Çeviri yapılan kaynak: <http://nedaa-sy.com/news/10814>)..... 'pontpost' muhabiri Menbiç askeri konseyi ve iç güvenlik güçlerinin hala Menbiç kentinde bulunmaya devam ettiklerini, kentten kimsenin ayrılmadığını ve kimsenin girmedikini belirtti. Aktivistler, Savunma bakanlığının sosyal paylaşım sitelerinde yayınladığı videonun eski ve terörist IŞİD silahlı güçlerinden kurtarıldığında YPG'nin Menbiç kentinden çekilmesi tarihine ait olduğunu belirttiler. (Çeviri yapılan kaynak: <https://www.pontpost.com>)... Takip edenler videonun doğruluğundan kuşku duydular. Videonun eski tarihe ait olduğunu belirttiler. Sözlerini videoda görülen hava koşullarına işaret ederek gerekçe gösterdiler. Diğer bazıları çekilmenin Menbiç'te yabancı güçlerin kalması gölgesinde mümkün olmadığına dikkat çektiler. (Çeviri yapılan kaynak: <https://7al.net/2019/01/02>)... Menbiç kentinde enformasyon bürosu üyesi Ali Ebu Nesim 'hieropolis'e, SDG'nin Menbiç kentinden çekildiğini ilk kez duyurmadığını, 2018 yılında onlarca kez çekildiğini duyurduğunu, Menbiç halkının Menbiç'in terörist milislerden kurtarılması karşısında herhangi bir tırmanma meydana geldiğinde buna alışık olduğunu belirtti. (Çeviri yapılan kaynak: http://www.hierapolis.net/2019/01/blog-post_42.html?m=1)

ORTADOĞU-AFRİKA

- **Doğu Kudüs'te ezan sesini kısma planları...** Doğu Kudüs'teki camilerden okunan ezan sesinin kısılması yönünde planların olduğu bildirildi. İsrail basınında yer alan haberlere göre Doğu Kudüs'teki camilere daha az ses veren küçük hoparlörler takılacak.

- **Sudan hükümeti: Muhalefetin talebi darbe çağrısıdır...** Sudan'da iktidar partisi, Değişim İçin Ulusal Cephe Partisi'nin Devlet Başkanı Ömer el-Beşir'e iletteğini belirttiği, "görevi bırakmasını da içeren belgenin" darbeyi çağrıştırdığını ve kabul edilemez olduğunu açıkladı.

- **'Esad'a suikast' planından İsrail Genelkurmay Başkanlığına terfi etti...** Yeni İsrail Genelkurmay Başkanı Koçavi'nin askeri istihbarat şefiyken Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ı gerekirse suikastla devirmek için plan sunduğunu yazan Suudi basını, İsrail hükümetinin "Bildığımız düşman bilmediğimize yeğdir" diyerek planı reddettiğini aktardı.

AB – AVRUPA

- **Macron: Kürtler korunmalı...** Diğer yandan Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, telefonda görüştüğü Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e IŞİD'le mücadelede Batı'nın müttefiki olan Suriyeli Kürtlerin korunması gerektiğini söyledi. Elysee Sarayı'ndan yapılan açıklamada Macron Rus mevkidaşına, uluslararası koalisyonun IŞİD'e karşı savaşının sona ermediğini ve Suriyeli Kürtlerin İslami terörizme karşı kararlı mücadelelerinin dikkate alınması gerektiğini ilettili. Şam rejiminin en önemli destekçisi olan Rusya, Suriye ile ilgili alınan kararlarda başlıca aktör konumunda.
- **İspanya yeni yılda 400'den fazla sığınmacı kurtardı...** İspanyol sahil güvenlik birimleri, 2019'un ilk iki gününde 400'den fazla sığınmacıyı kurtardıklarını açıkladı. 2018'de 56 bin kişinin sığındığı İspanya'da 769 kişi denizde can vermişti.
- **Kuzey Denizi'nde bir gemi, üçü kimyasal maddeler taşıyan 270 konteyner kaybetti...** Maritime Bulletin'in haberine göre, Panama bandıralı MSC Zoe adlı kuru yük gemisi Almanya açıklarında fırtınaya yakalandı ve taşıdığı yükün bir kısmını kaybetti. Oyuncak, mobilya ve araba parçalarını taşıyan en az 21 konteynerin, Hollanda'ya ait Vlieland ve Terschelling adalarında kıyıya vurduğu aktarılırken onlarca konteyner halen denizde kalıyor. Haberde, aralarında yeri henüz tespit edilemeyen 3 konteynerin tehlikeli kimyasal maddeler taşıdığı kaydedildi. Bu bağlamda yerel sakinlere uyarı yapılarak kıyıda bulabilecekleri konteynerleri açmamaları ve hemen polisi aramaları talep edildi.
- **Theresa May'in Suudi Arabistan'ı kınadığı gün, İngiliz heyetinin silah satışı için Riyad'da olduğu ortaya çıktı...** İngiltere Başbakanı Theresa May'in 2 Ekim'deki Cemal Kaşıkçı cinayeti nedeniyle Suudi Arabistan'ı kınadığı gün, İngiliz heyetinin silah satışı için Riyad'da olduğu ortaya çıktı. İngiliz Daily Mirror gazetesinin, Bilgi Edinme Yasası kapsamında yaptığı başvuruya ilgili yanıtta, Uluslararası Ticaret Bakanlığı'nın silah satışlarıyla ilgili birimi olan Savunma ve Güvenlik Dairesi'nden bir heyetin 14 ve 22 Ekim tarihlerinde Suudi Arabistan'da temaslarda bulunduğu belirtildi. Başbakan May, üst düzey heyetin Riyad'daki ikinci görüşmesini yaptığı gün, "Suudi Arabistan'ı en güçlü şekilde kınadıklarını" açıklamıştı.

YUNANİSTAN - KIBRIS

- **Çavuşoğlu'ndan Yunanistan'a: Şımarık çocuğunuza sahip çıkın...** Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Türkiye ile Yunanistan arasında Ege ve Doğu Akdeniz'de yaşanan gerilimle ilgili olarak isim vermeden Yunan Savunma Bakanı Panos Kammenos'u eleştirdi.

ABD

- **Trump: Suriye'deki Kürtlere destek sürecektir...** ABD Başkanı Trump, Suriye'deki Amerikan askerlerinin çekilmesinin ardından da bölgedeki Kürtlere desteğin süreceğini söyledi. Trump'ın Türkiye'ye Suriye'de bir tampon bölge oluşturma güvencesi de verdiği belirtildi. ABD Başkanı Donald Trump, Amerikan askerlerinin Suriye'den çekilmesiyle ilgili kendisinin hiçbir zaman dört aylık bir süreden bahsetmediğini söyledi. Gazetecilerin de takip ettiği Beyaz Saray'daki kabine toplantısı sırasında konuşan Trump, ABD'nin Suriye'den "bir

süre sonra" çıkacağını ve birlikler çekilirken Suriyeli Kürtlere desteğin devam edeceğini söyledi. Trump, ABD'nin Demokratik Sıriye Güçleri'ne (DSG) verdiği destek konusunda da şunları belirtti: "Türkiye onları sevmiyor, başkaları onları seviyor. Onların, ellerindeki azıcık petrolü İran'a satmaları hoşuma gitmedi. Onlardan İran'a satış yapmamalarını istedik. Ortaklarımız Kürtler, İran'a petrol satıyor. Bundan memnun değiliz. Bundan hiç mutlu değilim. Aynı zamanda biz onlarla iken çok iyi savaşıyorlar. Biliyorsunuz onlara 30 F-18 gönderdiğimizde, göndermediğimiz zamandan daha iyi savaştılar ve ne olduğunu gördük. Yine de Kürtleri korumak istiyoruz ama sonsuza kadar Suriye'de kalmak istemiyorum. Orası kum ve ölümdür."

- *Pompeo, Kolombiya'da Venezüella'nın 'yeniden demokratik bir düzene' dönmesini görüştü...* Kolombiya Devlet Başkanı Ivan Duque ve ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun görüşmesinde, ikili ve bölgesel ilişkiler, uyuşturucu ile mücadele ve Venezüella'nın 'yeniden demokratik bir düzene dönmesi' konuları ele alındı.

- *2018'de ABD-Meksika sınırında 376 göçmen hayatını kaybetti...* Uluslararası Göç Örgütü (IOM) Kayıp Göçmenler Projesi'nin internet sitesinde, ABD-Meksika sınırında hayatını kaybeden göçmenlere ilişkin bir rapor yayınlandı. Raporda, geçen yıl sınırı geçerken veya geçtikten sonra hayatını kaybeden toplam göçmen sayısının 376 olduğu kaydedildi. Bu kişilerden 138'inin yaşının ve cinsiyetinin tespit edilemediği belirtilen raporda, geri kalan rakamın da 214'ünün erkek, 20'sinin kadın ve 4 kişinin de çocuk olduğu bildirildi.

- *Trump: Kim'den harika bir mektup aldım, muhtemelen bir görüşme daha yapacağız...* Beyaz Saray'da düzenlenen kabine toplantısı öncesinde gazetecilere açıklamalarda bulunan Trump, "Kim Jong-un'dan harika bir mektup aldım." dedi. Kuzey Kore'nin nükleerden arındırılma hızı konusunda herhangi bir taahhütte bulunmadığını savunan Trump, Kim ile görüşmeleri olmasaydı Asya'da büyük bir savaşın patlak vermiş olabileceğini iddia etti. Trump Kuzey Kore lideri ile ilişkisine dair, "Gerçekten çok iyi bir ilişki kurduk. Muhtemelen yakında bir görüşme daha yapacağız." ifadesini kullandı.

ASYA – PASİFİK

- *Çin uzay aracı Ay'ın karanlık yüzüne başarı ile iniş yaptı...* Çin Merkezi Televizyonu (CCTV), geçen ay uzaya gönderilen Çang'ı-4 insansız uzay keşif aracının Ay'ın dünyadan görünmeyen karanlık yüzüne yerel saatle 10.26'da başarılı şekilde iniş yaptığını duyurdu. Keşif aracı iniş yaptığı yerden ilk fotoğrafları da gönderdi.

- *Arakan'da 2 bin 500 kişi daha yerinden edildi...* Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreter sözcülerinden Farhan Haq, Arakan'da yaşanan çatışmalarda yaklaşık 2 bin 500 kişinin yerinden edildiğini söyledi. Haq, günlük basın brifinginde, geçen ay Myanmar ordusu ve Arakan Kurtuluş Ordusu arasında başlayan çatışmaların 2 bin 500 kişiyi göçe zorladığını ifade etti. Sözcü Haq, BM İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi'nin, yerinden edilenlerin ihtiyaçlarının karşılanması için bölgeye ekip gönderdiğini belirtti.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *New York Times: Varlıklı ve yetenekli Türkler sürüler halinde ülkeyi terk ediyor...* Amerikan New York Times gazetesi, rekor rakamlara ulaşan "Türkiye'den yurt dışına göç" konusu ile ilgili haberinde, göçün başlıca nedenleri için "kayırmacılık ve artan otoriterleşmeyi" gösterdi. "Erdoğan'ın vizyonuna hararetle karşı çıkan Türkler, yeteneklerini ve varlıklarını da alarak, sürüler halinde ülkeyi terk ediyor" başlığı ile yayımlanan haberde, ülkeden ayrılanların profillerine dikkat çekildi. "Ülkenin kuruluşundan bu yana ilk kez, kültür ve iş hayatına yön veren üst sınıf ailelerin Türkiye'yi terk ettiği" de belirtildi. Haberde çok sayıda kişinin de Yunanistan, Portekiz ve İspanya'dan mülk alma yoluyla göç yolunu kullandığı da kaydedildi. Buna göre 2016 ile 2017 yılları arasında, Türkiye'nin varlıklı diliminin yüzde 12'sine denk gelen, en az 12 bin dolar milyoneri, servetlerini yurt dışına aktardı. AfrAsia Bankası tarafından hazırlanan Küresel Varlık Göçü İncelemesi raporuna göre, bu varlıkların çoğu Avrupa ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne taşındı. Aynı rapora göre, İstanbul varlık göçü yaşanan ülkeler sıralamasında yedinci sıraya yükselmiş durumda. Rapordaki şu ifadelere de New York Times'ın haberinde yer veriliyor: "Eğer tarihte, ülkelerin yaşadığı önemli yıkımlara bakılırsa, bu yıkımların öncesinde varlıklı insanların o ülkeden göç ettiği görülür". Gazete varlık göçüne örnek olarak da Yıldız Holding'i örnek gösterdi. Haberde, Murat Ülker'in başında olduğu holdingin, özellikle sosyal medyada Gülen hareketi ile ilişkilendirilmesi sonrası sert eleştirilerin odağı olduğu hatırlatıldı. New York Times'ın haberi şu şekilde devam etti: "Bu olaydan kısa süre sonra Yıldız Holding, 7 milyar dolar civarındaki borçlarını yapılandırdı ve elindeki Ülker hisselerini, holdingin Londra merkezli şirketine sattı. Yapılan aslında ailenin, elinde bulundurduğu Ülker markasına ait çoğunluk hisselerini, Türk mahkemelerinin ulaşamayacağı bir yere taşımasıydı". Haberde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın paralarını yurt dışına çıkararak varlıklı işadamları için "hain" tanımını kullandığı da hatırlatıldı.

- *Amerikan heyeti FETÖ iadesini görüşecek iddiası...* Bloomberg haber ajansı, bugün Türkiye'ye gidecek ABD heyetinin, Ankara'nın Fethullah Gülen'in iadesi talebi ile ilgili görüşmeler yapacağını bildirdi. Ajans 2 Türk yetkiliye dayandırdığı haberde, heyetin Perşembe ve Cuma günleri Ankara'da Adalet, Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarında görüşmeler yapacağını yazdı. BBC Türkçe'ye konuşan Adalet Bakanlığı'ndan bir yetkili de haberi doğruladı. Yetkili, heyetin temaslarında sadece Gülen'in iadesinin ele alınmayacağını, esas olarak "Türkiye'deki FETÖ davalarıyla" ilgili görüşmeler yapılacağını söyledi. Başkan Donald Trump'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton da 8 Ocak'ta Türkiye'ye gidecek ve 2 gün boyunca çeşitli temaslarda bulunacak.

- *Çavuşoğlu: Alanya'da sondaj başladı ikinci gemi de ocak ayında gelecek...* Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Akdeniz'deki sondaj çalışmalarına ilişkin, "Eskiden sismik gemilerimizle, Barbaros Hayrettin Paşa ile gidiyorduk ama şimdi artık platformumuz var. Birincisi geldi, başladı Alanya-1 bölgesinde. İkincisi de ocak ayında geliyor. Karadeniz yerine oraya gönderiyoruz" dedi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Adana'da terör örgütü DEAŞ'a yönelik operasyonda gözaltına alınan 8 zanlı adliyeye gönderildi.